

Стань патронатним

вихователем!

Любов не має меж: як одна розмова змінила життя 38 дітей

Дім **Лариси Кузнєцової** — це не просто житло.

Уже понад **12 років** діти знаходять тут турботу, тепло й безпеку. **Ця патронатна родина допомогла вже 38 дітям.**

"Я працювала в садочку ще зі школи, стала мамою трьох дітей, мала педагогічну освіту... **Але серце підказувало: я можу дати більше. Більше тепла, більше любові,** — каже пані Лариса. — Пошуки відповіді привели спочатку до ідеї усиновлення, а згодом — до інформації про патронат. **Одна розмова** у службі у справах дітей та сім'ї — **і ми стали першою патронатною родиною у столиці.** Бо це саме те, що я шукала".

Можливо, це і Ваш шлях?

Що таке патронат над дитиною?

Патронат над дитиною — це **тимчасовий догляд**, виховання та підтримка **дитини у сім'ї** патронатного вихователя.

Чим регулюється?

Сімейний кодекс України
(глава 20)

Постанова Кабінету
Міністрів України від 20
серпня 2021 року №893

ЧИМ ПАТРОНАТ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ІНШИХ ФОРМ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ?

Патронат — форма тимчасового догляду, яка є професійною діяльністю та **оформляється офіційним договором**.

На відміну від інших форм виховання, **до патронатної родини** тимчасово влаштовують **дітей, які не мають статусу** сиріт, чи позбавлених батьківського піклування.

Патронат — це, на відміну від прийомної сім'ї, **короткострокова допомога**. Прийомна сім'я передбачає довготривале виховання, часто до повноліття дитини або й надалі.

Патронат — це, на відміну від дитячого будинку сімейного типу, **догляд лише за кількома дітьми** (зазвичай до 4), тоді як ДБСТ бере на виховання від 5 дітей.

Це не усиновлення. Але це можливість допомогти багатьом дітям

Патронат — тимчасова підтримка, коли дитина або її сім'я опинилися у складних життєвих обставинах, і потребують часу на їх подолання. До прикладу, хвороба, криза в родині, втрата житла, насильство тощо.

У цей період дитина перебуває в безпечному та турботливому середовищі — під опікою спеціально підготовленого патронатного вихователя.

Дитина — завжди на першому місці

Дитина в патронатній родині має право на турботу, безпеку, навчання і розвиток.

Патронатні вихователі мають подбати про житло, їжу, одяг і допомогти дитині вчитися та розвиватися. Якщо це не заборонено в інтересах дитини, вони також мають підтримувати її зв'язок з батьками та рідними.

Хто такі патронатні вихователі?

Патронатні вихователі — це не просто **люди з великим серцем**. Це **професіонали**, які проходять спеціальне навчання, **працюють на платній основі** та тісній взаємодії з соціальними працівниками й психологами.

Чи є фінансова підтримка? Так.

Гроші на дитину — 2,5 або 3,5 (якщо дитина з інвалідністю) **прожиткові мінімуми** для відповідного віку.

Плата вихователям — 3 мінімальні зарплати або 3,5 — якщо вихователь є ФОПом.

 Якщо влаштована дитина до року, з інвалідністю, вагітна неповнолітня, ВІЛ-інфікована або одразу троє і більше дітей — грошове забезпечення збільшується.

◆ Родинам **у Києві столиця надає додаткове грошове забезпечення – 16 900 гривень** на родину щомісяця (станом **на 2025 рік**).

Хто може бути патронатним вихователем?

Повнолітні люди, які мають необхідне житло (власне чи орендоване), одного **помічника** та **велике бажання**. Зазвичай **мають досвід виховання дітей**.

НЕ МОЖУТЬ БУТИ

Приклад

1. Оксана з чоловіком Андрієм свого часу брали під опіку своїх племінниць. Коли ті вирости, подружжя вирішило стати патронатною родиною.

Оксана — **вихователька**, а Андрій — її помічник. **Він має гнучкий графік** і може допомагати, коли Оксана займається питаннями навчання, здоров'я дітей тощо.

2. Наталя — колишня медсестра, живе у приватному будинку. Її сини вже дорослі, і вона захотіла допомагати дітям, які залишились без належної турботи.

Після навчання Наталя **стала патронатною вихователькою.** Нещодавно **до неї влаштували 5-річного Артема** — його мама потрапила до лікарні. Наталя піклується про хлопчика, допоки його мама одужує.

Хто такі помічники патронатного вихователя?

Помічник/помічниця — це людина, яка **допомагає патронатному вихователю** доглядати за дитиною.

Чи є фінансова підтримка? Так.

Помічник/помічниця патронатного вихователя **отримує погодинну оплату** і може працювати до 24 годин на тиждень, якщо доглядає одну дитину.

Якщо в патронатній сім'ї перебуває дитина до року, вагітна неповнолітня, дитина з інвалідністю, тяжким захворюванням, переміщена через війну або кілька дітей — **помічник/помічниця може працювати до 40 годин на тиждень.**

Це максимум, який дозволено законом.

Чи є відпустка? Так.

Після вибуття всіх дітей, влаштованих на 3 місяці, патронатна родина має **7 оплачуваних днів відпочинку.** Вони **можуть накопичуватись** і використатись пізніше — після наступного вибуття дітей.

Хто може бути помічником/помічницею патронатних вихователів?

Чоловік або дружина, повнолітні діти, інші люди.

Найчастіше це — **хтось із родини. Але не завжди.** Це може бути інша доросла людина, навіть якщо вона не є родичем.

Головне — від 18 років, без судимостей, спеціально навчена та яка справді **хоче і може допомагати.**

НЕ МОЖУТЬ БУТИ

Приклад

Тетяна має трьох дорослих дітей. Коли вирішила стати патронатною вихователькою, **звернулася до своєї подруги** Світлани — вони багато років знайомі, довіряють одна одній.

Світлана погодилась бути помічницею: вона має досвід роботи в школі, зараз **на пенсії, але активна**, відповідальна й небайдужа до дітей.

Після навчання жінки офіційно стали **патронатною вихователькою та помічницею** патронатної виховательки.

Чи можна змінити помічника патронатного вихователя?

Якщо помічник більше не може допомагати, патронатний **вихователь може запропонувати заміну.**

Якщо нікого не має — **нового помічника шукає і підбирає служба** у справах дітей та сім'ї та узгоджує це з вихователем.

Приклад

Тетяна — **патронатна вихователька**, яка живе сама. Спершу її **помічницею** була подруга Світлана, але вона **переїхала в інше місто.**

Тетяна **не мала іншої знайомої**, яка могла б стати новим помічником, і звернулася до служби у справах дітей. **Фахівці провели пошук й запропонували Марію** — колишню виховательку садочка, яка **хотіла надалі працювати з дітьми.**

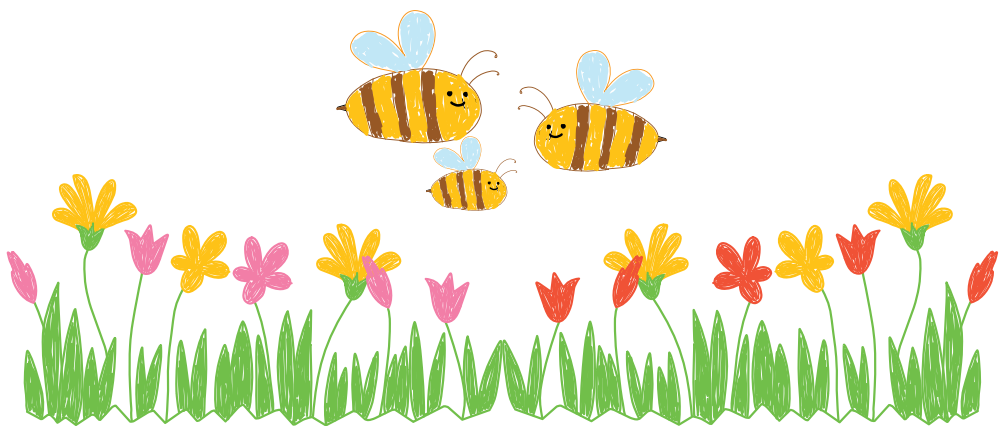
Тетяна познайомилася **з Марією**, вони **знайшли спільну мову**, і служба направила майбутню помічницю на навчання.

Скільки часу дитина може перебувати у патронатній родині?

Зазвичай дитина перебуває у сім'ї патронатного вихователя **до 3 місяців**.

Цього часу, **як правило, достатньо**, щоб спеціалісти оцінили ситуацію та **вирішили, чи може дитина повернутися до своєї родини**, чи потрібно **шукати інші форми влаштування** (опіка, усиновлення тощо).

Рішення про тривалість **приймає орган опіки та піклування**. Він враховує думку комісії з питань захисту прав дитини та оцінку безпеки дитини або потреб її родини.

А якщо 3 місяців замало?

Іноді трапляються **виняткові ситуації**, коли **дитина не може повернутись додому** чи бути влаштованою в іншу форму сімейного виховання.

У такому випадку **термін можуть продовжити до 6 місяців**, якщо: є серйозні причини, міждисциплінарна команда (фахівці з різних сфер) дає свій висновок, орган опіки та піклування приймає рішення про продовження.

Приклад

Мати **10-річного Артема** померла, а батько — під слідством. Хлопчика **влаштували до патронатної родини на 3 місяці**.

Але ситуація залишалася невизначеною.

Суд щодо **батька ще тривав**, тому **орган опіки та піклування** вирішив **залишити Артема в патронатній родині** на термін до 6 місяців.

А як під час дії воєнного стану?

У час **війни чи надзвичайного стану** дитина може залишатися **в патронатній родині понад 6 місяців**.

Приклад

6-річну Марійку евакуювали з прифронтового міста — за згодою батьків, яким не вдалося виїхати.

Дівчинку тимчасово влаштували **до патронатної родини на 3 місяці**, щоб убезпечити її.

Коли 3 місяці минули, ситуація не змінилась:

- **місто окуповане;**
- **батьки не можуть виїхати;**
- **зв'язок із ними є, але нестабільний.**

Міждисциплінарна команда провела оцінку, і орган опіки та піклування вирішив **продовжити перебування Марійки у патронатній родині** — спочатку **до 6 місяців**, а згодом і на **довший термін — до стабілізації ситуації**.

Щоб влаштувати дитину до патронатної родини, потрібні:

1. Згода дитини, якщо дитина достатньо доросла, щоб зрозуміти, що відбувається.
2. Згода батьків або законних представників дитини. Якщо мама чи тато — ще неповнолітні, то також потрібна згода бабусі й дідуся дитини.

Без згоди батьків влаштування відбувається, якщо:

- ◆ батьки зникли безвісти або не вдалося встановити їхнє місцезнаходження;
- ◆ дитину вилучили через небезпеку для її життя чи здоров'я.

Важливо!

Дитина зберігає свої соціальні права, коли живе у патронатній родині: **аліменти, пенсію** (якщо є), інші **соціальні виплати** або компенсації тощо.

Дитина **може спілкуватися з рідними** — з батьками, бабусею, дідусем, братами та сестрами — **якщо це не шкодить її безпеці чи здоров'ю**, а також є дозвіл органу опіки та піклування.

Приклад

1. 12-річну **Олену влаштували до патронатної родини**, бо її **мама** потрапила в аварію і **перебувала у лікарні**. **Батько** дівчинки **загинув**, захищаючи Україну.

Дівчинка погодилася на тимчасове проживання. Вона продовжувала **спілкуватися з бабусею** та відвідувала **свою школу**. Усі **соціальні виплати на неї збереглися**, а служба контролювала, щоб її права були дотримані.

2. **Олю тимчасово влаштували до патронатної родини**, адже її бабуся вже фізично не могла доглядати жваву 7-річну дитину. Дівчинка була сиротою.

Олю запитали, **чи вона не проти** пожити в іншій родині — дівчинка **кинула** й сказала: **«Головне, щоб там були книжки».**

Поки Оля жила у патронатній родині, **вона могла** час від часу **телефонувати й бачитись з бабусею**. За дитиною **зберігалися всі її виплати**, а через три місяці дівчинку **взяла під опіку тітка**, яка проживає у сусідньому місті.

ЯК СТВОРИТИ ПАТРОНАТНУ СІМ'Ю?

КРОК 1: первинний відбір

Подати **заяви та документи до служби у справах дітей та сім'ї за зареєстрованим місцем проживання**, дочекатися їх перевірки та пройти оцінку Вашої сімейної ситуації та житла фахівцем центру соціальних служб.

КРОК 2: навчання

120 годин підготовки на основі теорії прив'язаності, кризового втручання, відновлення та вікової психології **у форматі тренінгів**.

КРОК 3: організаційні процедури

Після **ухвалення рішення** органом опіки та піклування, потрібно **підписати договір** і отримати нарахування **поворотної фінансової допомоги** з місцевого бюджету.

КРОК 4: перша дитина у Вашій родині. І, можливо, не одна.

ФІЛЬМИ, ЯКІ НАДИХАЮТЬ НА ДОБРІ СПРАВИ:

"Родина за хвилину" (США, 2018) — історія про прийомну родину, яка вчиться жити разом.

"Звук надії: Історія Поссум Трот" (США, 2024) — історія про общину, де 22 сім'ї узяли на виховання 77 дітей.

"Сяйво веселок" (Ірландія/Канада, 2009) — надихаюча історія про всиновлення.

"Невидима сторона" (США, 2009) — історія про підтримку та віру в підлітка, який стає частиною родини.

СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА СІМ'І РАЙОННИХ В МІСТІ КИЄВІ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ:

ГОЛОСІЇВСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Велика Васильківська, 58
Телефон: (044) 289 37 60

ДАРНИЦЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Ялтинська, 14
Телефон: (044) 566 73 70

ДЕСНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: просп. Червоної Калини, 21-Г
Телефон: (044) 515 75 76

ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Харківське шосе, 4-А
Телефон: (044) 444 77 10

ОБОЛОНСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Левка Лук'яненка, 2-Д
Телефон: (044) 290 48 19

ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. М. Омелянвича - Павленка, 15
Телефон: (044) 280 24 44

ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Борисоглібська, 14
Телефон: (044) 425 03 07

СВЯТОШИНСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: вул. Гната Юри, 9
Телефон: (044) 407 25 70

ДЕСНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: просп. Повітряних Сил, 41
Телефон: (044) 248 97 90

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН

Адреса: бульв. Шевченка, 26/4
Телефон: (044) 230 93 00

СЛУЖБА У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА СІМ'І КМДА

Адреса: вул. Дегтярівська, 3-а,
м. Київ, 04050
Телефон: (044) 484 45 55

НОТАТКИ

**Подаруй дитині свою
підтримку та турботу!**

КИЇВ - 2025